

Dosarul nr. 2ra-498/22
2-21035021-01-2ra-08042022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) V. Sanduța
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) L. Pruteanu, V. Buhnaci, Iu. Cotruță

Î N C H E I E R E

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Guștiuc Valeriu,
reprezentat de avocatul Croitor Alexei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Guștiuc Valeriu
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2022,

c o n s t a ț ă :

La 09 martie 2021, Guștiuc Valeriu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Guștiuc Valeriu a menționat că la 27 septembrie 2019 a
depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cerere de chemare în judecată
împotriva ÎS "Incercom", intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări
Sociale cu privire la obligarea de a efectua înscrieri în carnetul de muncă, obligarea
transmiterii informației privind venitul asigurat și obligarea introducerii în contul
personal de asigurări a informației cu privire la venitul asigurat, la contribuțiile de
asigurare socială obligatorie.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 octombrie 2019,
s-au separat într-un proces aparte pretențiile împotriva ÎS "Incercom" cu privire la
obligarea de a efectua înscrieri în carnetul de muncă și obligarea transmiterii
informației privind venitul asigurat.

S-a reținut pentru examinare pretenția împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale cu privire la obligarea introducerii în contul personal de asigurări a
informației cu privire la venitul asigurat, la contribuțiile de asigurare socială
obligatorie.

S-a declinat competența judecătorului specializat în materie de contencios administrativ la examinarea cererii de chemare în judecată depusă împotriva ÎS "Incercom" cu privire la obligarea de a efectua înscrieri în carnetul de muncă și, obligarea transmiterea informației privind venitul asigurat.

Cererea a fost pusă pe rol, iar în luna decembrie 2020 a fost redistribuită altui judecător.

Reclamantul a invocat că cauza se află în procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nefiind emisă o hotărâre a instanței de judecată, fapt ce constituie o încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Guștiuc Valeriu a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile înaintate împotriva ÎS "Incercom" cu privire la obligarea de a efectua înscrieri în carnetul de muncă, obligarea transmiterii informației privind venitul asigurat și încasarea sumei de 60 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Guștiuc Valeriu.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că la data de 27 septembrie 2019, Guștiuc Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS "Incercom", Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la obligarea efectuării înscrierii în carnetul de muncă, obligarea transmiterii informației privind venitul asigurat și obligarea introducerii informației despre contribuțiile de asigurări sociale.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 octombrie 2019, s-au separat într-un proces aparte pretențiile împotriva ÎS "Incercom" cu privire la obligarea de a efectua înscrieri în carnetul de muncă și obligarea transmiterii informației privind venitul asigurat, fiind reținută pentru examinare pretenția împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea introducerii în contul personal de asigurări a informației cu privire la venitul asigurat, la contribuțiile de asigurare socială obligatorie și s-a declinat competența judecătorului specializat în materie de contencios administrativ la examinarea cererii de chemare în judecată depusă împotriva ÎS "Incercom" cu privire la obligarea de a efectua înscrieri în carnetul de muncă și obligarea transmiterii informației privind venitul asigurat.

La data de 31 octombrie 2019, cauza a fost repartizată aleatoriu judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru Ruxanda Pulbere.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 noiembrie 2019, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată înaintată de Guștiuc Valeriu, fiindu-i acordat termen de 7 zile pentru înlăturarea neajunsurilor, iar prin încheierea din 22 noiembrie 2019, cererea de chemare în judecată a fost acceptată în procedură contencioasă și s-a stabilit ședința pentru soluționare amiabilă a litigiului pentru data de 16 decembrie 2019.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 decembrie 2019, a fost încetată procedura de mediere și fixată ședința de pregătire a cauzei pentru data de 16 ianuarie 2020, la care reclamantul nu s-a prezentat, ședința de judecată fiind amânată pentru 16 martie 2020.

Ședința de judecată din 16 martie 2020 a fost amânată în legătură cu dispoziția președintelui Judecătorei Chișinău nr.12 din 13 martie 2020 (fiind instituit regim special), în legătură cu acest fapt a fost stabilită ședință de judecată pentru 27 mai 2020, la care reprezentantul reclamantului, avocatul Daniel Șoltea a depus cerere de amânare a ședinței de judecată, fiind dispusă amânarea examinării cauzei pentru data de 01 octombrie 2020.

În ședința de judecată stabilită pentru 01 octombrie 2020, a fost efectuat raport asupra acțiunii și audiate explicațiile participanților la proces, însă în legătură cu expirarea timpului stabilit pentru ședința în cauză, s-a anunțat întrerupere pentru data de 03 decembrie 2020.

Prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1847 din 20 noiembrie 2020, Ruxanda Pulbere a fost numită în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, la 04 decembrie 2020, s-a dispus redistribuirea cauzei unui alt judecător spre examinare, iar la 18 decembrie 2020, cauza a fost redistribuită judecătorului Violeta Gîrleanu, fiind numită ședința de judecată pentru data de 24 februarie 2021, la care a fost efectuat raport asupra acțiunii și audiate explicațiile participanților la proces, iar în legătură cu expirarea timpului stabilit pentru ședința în cauză, s-a anunțat întrerupere pentru data de 29 martie 2021.

Ședința de judecată din 29 martie 2021 nu a avut loc, deoarece conform pct.1 și 2 al Dispoziției Președintelui Judecătorei Chișinău, Țurcanu Radu, nr.06 din 15 martie 2021 "Cu privire la stabilirea regimului special de lucru în cadrul Judecătorei Chișinău", s-a dispus prelungirea regimului special, urmând preschimbarea, din oficiu, a termenelor de judecată, prin amânarea ședințelor după data de 31 martie 2021, cu înștiințarea participanților la proces despre măsurile operate.

Astfel, din oficiu, a fost preschimbată data ședinței de judecată pentru 26 aprilie 2021.

La speță, instanța de judecată a stabilit că examinarea cauzei nu a avut loc cu încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil, or însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

În acest sens, instanța de judecată a reținut că deși reclamantul pretinde încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, examinarea a durat această perioadă de timp inclusiv și din cauza comportamentului reclamantului, care nu a făcut uz cu diligență de drepturile sale procedurale, nu a depus cerere de accelerare a cauzei, or, nu pot fi imputate instanței de judecată cazurile de imposibilitate a examinării cauzei datorită exercitării drepturilor procedurale și anume cereri de amânare, redistribuirea repetată a dosarului, separarea pretențiilor.

Deci, instanța de fond a constatat că exercitarea tuturor acestor drepturi procesuale, a făcut imposibilă examinarea litigiului într-un termen mai restrâns, iar aceste circumstanțe nu pot fi apreciate drept carențe în respectarea termenului rezonabil de soluționare a cauzei.

Mai mult ca atât, legislația națională nu oferă o descifrare a noțiunii de ”termen rezonabil”, însă prin obligarea respectării unui astfel de termen pentru îndeplinirea justiției, atât normele naționale cât și cele internaționale invocă administrarea justiției fără întârzieri neconforme de natură a-i compromite eficacitatea și responsabilitatea, la caz însă întârzieri neconforme n-au fost constatate.

Astfel, instanța de judecată a constatat lipsa din partea autorității judecătorești în cadrul judecării cauzei civile a unor amânări nejustificate a ședințelor de judecată sau tergiversarea în alt mod a procesului de examinare a cauzei manifestată din partea instanței de judecată.

Astfel, prima instanță a concluzionat că în speța dată, nu se atestă din partea instanței judecătorești a acțiunilor de tergiversare a termenului rezonabil de judecare a cauzei, o dată ce reclamantul a formulat o cerere cu mai multe pretenții, totodată participanții procesului au solicitat realizarea drepturilor lor procedurale, instanța de judecată deținând obligația pozitivă de a nu împiedica și respectiv de a crea condiții egale pentru toți participanții la proces pentru realizarea deplină a acestor drepturi, pornind de la respectarea principiului egalității armelor.

Prin urmare, instanța a constatat că cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Guștiuc urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2022, s-a respins apelul declarat de Guștiuc Valeriu și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 mai 2021.

La 25 martie 2022, Guștiuc Valeriu, reprezentat de avocatul Croitor Alexei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul Guștiuc Valeriu, în motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată nu au examinat cu atenție circumstanțele invocate de reclamant, fără a verifica dacă s-a respectat termenul rezonabil de examinare a cauzei, îniannată la data de 27 septembrie 2019.

Recurentul a menționat că singura probă examinată de instanțele de judecată a constituit Raportul prezentat de Ministerul Justiției privind examinarea cauzei, care nu poate fi considerat ca probă, ci o relatare și descriere a ședințelor de judecată.

În opinia recurentului, instanțele urmau să constate motivele amânărilor sau numirilor de lungă durată a ședințelor de judecată sau termenelor de transmitere a dosarului de la o instanță la alta.

De asemenea, recurentul a notat că sensul de ”termen rezonabil” nu necesită o interpretare, ci o aplicare și respectare expresă.

Totodată, recurentul a invocat nemotivarea hotărârilor judecătorești.

La 08 aprilie 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de către Ministerul Justiției la data de 14 aprilie 2022, conform avizului de recepție (f.d. 123).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 01 februarie 2022, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 25 martie 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări

implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Guștiuc Valeriu, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Guștiuc Valeriu, reprezentat de avocatul Croitor Alexei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh